

JaSeSoi ry

Journal I/2011

Sirkus saapui kaupunkiin – Rytmis 2011

Vieraita Tsekistä: Jarka ja Lenka

Illan teemana olivat sirkus ja ukulele. Rytmis-tiimi uusien soittimiensa kanssa.

Sirkuksen tunnelmaa

Sisältö

Pääkirjoitus	4
Puheenjohtajan kynästä	5
Lähikuvassa Ilkka Salovaara	6
Carl Orffin istuttaman villikukan hoidosta	10
Orff ja Rautio	14
Musiikkiliikunta-kirja kansiin	15
Ajatuksia liikkeestä ja tanssista Orff-Schullwerkissä, elementaarisessa musiikissa ja tanssikasvatuksessa	16
Matkakertomus: Rouva Orffin 80-vuotissyntymäpäiväjuhlat Diessenissä	20
Sateiset terveiset Salzburgista	23
Symposium Salzburgissa	24
Juhlallinen Rytmiseminaari XXV	25
JaSeSoy Journal	27
Tasokurssit 2011	28
Aktiivisen musiikinkuuntelun kurssi	29
Maailmankylä 2011	30
Maailmankylä 2011 kouluttajat	31
JaSeSoy ry	32

JULKAISIJA:	JaSeSoy-musiikkikasvatusyhdistys ry Orff-Schulwerk Association of Finland
PÄÄTOIMITTAJA:	Kirsi Hyypä
TOIMITUS:	Kirsi Hyypä, Pekka Evijärvi, Laura Mellais
TAITTO:	Minna Silvennoinen
VALOKUVAT:	JaSeSoy ry
ISSN:	1238-9242
PAINO:	Kirje- ja lomakepaino, Järvenpää

Orffin jalanjäljillä

MUISTAN HYVIN millaista löytämisen riemua koin osallistuessani ensimmäisille Tasokursseille. Tätä olin etsinyt: tekemisen, kokemisen ja elämyksen pedagogiikkaa. Yllättävän kauan kuitenkin kesti hahmottaa, mistä tässä kaikessa oli kysymys.

Niinpä tähän lehteen olemmekin koonneet artikkeleita, joissa pureudutaan Orff- pedagogiikan ytimeen. **Soili Perkiön** artikkeli **Carl Orffin** istuttaman villikukan hoidosta tiivistää ansiokkaasti sen miten Orff-pedagogia on saanut alkunsa ja mitä se pitää sisällään. **Markku Kaikkonen** on koonnut Orivedellä Rytmisviikonloppuna pitämänsä luennon pohjalta katsauksen suomalaisen musiikkikasvatuksen merkkihenkilön **Matti Raution** yhteyksistä Carl Orffin pedagogisiin ajatuksiin. Orff-Instituutin emeritus professorin **Barbara Haselbachin** mielenkiintoisen artikkelin tanssin ja liikkeen roolista Orff-Schulwerkissä ovat kääntäneet **Harri Sandborg** ja **Pekka Evijärvi**. Lähikuvassa on tällä kertaa musiikkikasvattaja **Ilkka Salovaara**, joka kertoo Pekka Evijärven kirjoittamassa jutussa musiikinopettajan työstään.

Vuosi hurautti käyntiin vauhdilla. Eräs tärkeä historiallinen hetki koettiin Musiikkia liikkuen ja tanssien kirjojen julkaisutilaisuudessa alkuvuodesta Sibelius-Akatemialla, jossa **Marja-Leena Juntusen**, **Soili Perkiön** ja **Inkeri Simo-**

la-Isakssonin kauan odotetut musiikkiliikunta kirjat ja cd-levyt julkaistiin.

Itselläni oli kunnia olla mukana rouva **Orffin** 80 –vuotissyntymäpäivillä Diessenissä viime marraskuussa matkakavereinani **Soili Perkiö** ja **Hanne Horto**. Kirjoittamamme matkakertomus tuo lukijoille terveiset unohtumattomasta vierailusta rouva Orffin syntymäpäiville.

Lehtemme tuo terveisii myös Salzburgissa Erasmus-vaihto-opiskelijana opiskeleva **Elina Lautamäki**, joka on vuoden ajan tutustunut sikkäläiseen opiskelijaelämään. Salzburgissa valmistaudutaan juhlimaan kesällä Orff-Instituutin 50-vuotisjuhlia.

RytmiS-koulutusviikonloppua vietettiin tänä vuonna huikean sirkusteeman puitteissa. **Elisa Seppänen** kertoo tunnelmista Orivedellä.

Hallituksen sisällä on tehty pieniä muutoksia vastuualueisiin. Journal- lehden osalta vetovastuu vaihtui ja minä jatkan Pekka Evijärven ansiokkaissa saappaissa. Pekka toki jatkaa Journal-tiimissämme **Laura Mellaisen** ja minun kanssani. Teiltä hyvät lukijat vastaanotamme mielellämme juttuja ja jutunaiheita.

Minä puolestani valmistaudun tätä kirjoittaessani Afrikan matkalle Orffin jalanjälkiä seuraten. Sinnehän ne kaikki tiet lopulta johtavat.

Hyvää ops-kevättä rakkaat JaSeSoi-perheenjäsenet!

NYT KUN OPETUSSUUNNITELMIA (taas) uudistetaan, voisi toivoa, että työ ei ole paperinmakuista, saati jää merkityksettömäksi sanahelinäksi hyllyihin pölyttyviin kansioihin. On näet mahdollista tehdä opetussuunnitelman sisällöt eläväksi todellisuudeksi. Opetussuunnitelmatyössä on, tai ainakin pitäisi olla mukana koko Suomen opettajisto. Erityisen merkityksellisessä roolissa olette te, hyvät monipuolisen musiikkikasvatuksen ystävät. Taitoaineiden asema on pitkään ollut ja on yhä ahtaalla.

Teillä musiikkikasvattajilla on mahdollisuus pyörittää mitä moninaisimpia musiikkia sisältäviä kerhoja. Opetushallitus on vuodesta 2008 lähtien myöntänyt avustusta koulujen kerhotojen kehittämiseen 21 miljoonaa euroa. Suosituimmat kerhot ovat liikunta- ja musiikkikerhoja ja kerhotoiminnan piirissä on mukana kymmeniä tuhansia perusopetusikäisiä lapsia ja nuoria. Nämä ovat upeita lukuja, jotka enää vain hämärästi muistuttavat kauan jatkuneista kerhotoiminnan laihoista vuosista.

Teillä JaSeSoi ry:n jäseninä ja toimijoina on erityistä asiantuntemusta ja siten mahdollisuus vaikuttaa myönteisesti omilla paikkakunnillanne. Antakaa asiantuntijuutenne näkyä opetussuunnitelmissanne ja musiikkikasvatuksen kehittämisessä. Opetussuunnitelmaan kirjattavat tavoitteet ansaitsevat ja tarvitsevat myös toteutuakseen juuri teidän panostanne.

Kannustan teitä vaatimaan! Ilman päteviä, innostuneita pedagogeja, sanalla sanoen juuri teitä, ei ole mahdollista toteuttaa laadukasta musiikinopetusta. Ammattitaidon kehittämiseen ja ylläpitämiseen tarvitaan koulutusta. On mielestäni oikeutettua esimerkiksi ihmetellä, miksi useammat kunnat eivät tarjoa tai edes hyväksy

Musiikkikasvatuksen koulutusohjelmaa – Orff-kursseja tai RytmiS-Rytmiseminaaria vesokoulutukseksi.

Vetoan siis kaikkiin teihin, hyvät JaSeSoi-ystävät: Vaatikaa koulutusta itsellenne ja muille, vaatikaa ja vaalikaa laatua. Musiikinopetuksen on mahdollista ja sen kuuluu olla jo tavoitteiden asettelusta lähtien rikasta, elävää, monipuolista ja HAUSKAA!

Lähikuvassa Ilkka Salovaara

PEKKA EVIJÄRVI

Kun Ilkka Salovaara puhuu, se on tajunnan virtaa. Pyytäessäni Ilkalta haastattelua huomasin yllättäen puhelun kestäneen 40 minuuttia. Kun sitten itse haastattelussa esitin ensimmäisen kysymyksen, niin Ilkkapa vastasi samalla kaikkiin muihinkin kysymyksiini. Kun on kokemusta, niin kerrottavaa riittää. Sitä tarinaa oli mukava kuunnella.

Nuolialan koulu ja Kameliorkesteri

Ilkka Salovaara on luokanopettaja. Pirkkalassa, Nuolialan koulussa hän on opettanut vuodesta -88 lähtien. Vaimonsa Kaijan kanssa hän kehitti kouluunsa pitkälle viedyn opetusjärjestelmän. Työnjakoa oli jaettu niin, että Kaija vastasi musiikinopetuksesta esikoulusta toiselle luokalle, ja Ilkka otti oppilaat viimeistään neljänneltä luokalta lähtien. Mukana oli myös koulun oma kerhotoiminta, joka tehtiin kansalaisopiston kanssa yhteistyönä. Tässä kerhotoiminnassa oli parhaimmillaan mukana 130 lasta! Ilkan sanojen mukaan, tuolloin ”mylly jauhoi”.

Lasten kanssa Ilkka perusti Kameliorkesterin, joka esiintyi pitkään lukuisissa konserteissa. Tämä orkesteri vieraili Rytmiseminaarissakin kolme kertaa.

- Jo opettajauran alussa minulla oli johdajatuksena, että minä en ole kiinnostunut siitä, kuinka herttaisilta oppilaani näyttävät lavalla. Olin sitä mieltä, että lapset pystyvät tekemään asioita jopa paremmin kuin aikuiset. Heillä on läpät avoinna. He ottavat kaikki fraaseaukset ja aksentit.

Samalla tavalla kuin he ovat oppineet puhumisen.

Nuolialan koulun ja Kameliorkesterin toiminnasta alettiin kiinnostua laajemminkin. Lapset toimivat satelliitteina. Tätä kautta Ilkka aloitti myös uransa kouluttajana ja oppimateriaalin kirjoittajana.

Musiikin merkitys koulussa

Taideaineilla on vaikutusta lapsen kehitykselle. Tämä jo tieteellisestikin todistettu tosiasia

toistuu useasti Ilkan puheessa. Hän korostaa juuri musiikin merkitystä, mutta pitää tärkeänä, että kaikkia oppiaineita opetetaan hyvin. Hänen mielestään myös oppimisympäristöön on kiinnitettävä huomiota, koska keskeisessä osassa opetuksessa on oppilaan itsetunto.

- Musiikilla on oppimisen kannalta valtavan suuri merkitys. Sitä ei voi kuitenkaan mitata millään. Se säteilee tosi moneen suuntaan. Se on ilmaisukasvatusta, itsetunnon kohottamista, sosiaalista toimintaa, perustaitojen oppimista

Ilkka Salovaara

”Huonosti hoidettuna mikään muu oppiaine ei kärsi yhtä paljon kuin musiikki.”

ja yleissivistävää. Se on taidelaji, jossa pääkopaa käytetään hiukan toisin kuin matemaattisissa aineissa tai tietojen opiskelussa.

Musiikki lasten elämässä

Ilkka on huolissaan siitä tilanteesta, jossa nuoret on pistetty levybisneksen rahoittajiksi. Musiikkia tehdään valtavasti, ja kaikki on valmiina netissä, joka taas vaikuttaa valtavasti kuuntelutottumuksiin.

- Meillä on musiikki iPodeissa. Mitään muuta ei ole niin paljon kuin musiikkia. Ongelma on siinä, että jos 4 gigaa kulkee taskussa, niin mitä sinä siitä kuuntelet. Rauhattomuus tulee siitä, että musiikkia pursuaa joka paikasta ja sen käyttötarkoitus on moninainen. Kuuntelutilanteet saisivat olla järkevämpiä.

Merkityksetöntä ei ole koulunkaan musiikki- tarjonta. Kouluvuosien aikana tunteja voi kertyä mittava määrä.

- On tärkeää tiedostaa, että koulussa tapahtuvalla musisoinnilla on merkitystä ihmiselle. Niitä tunteja vuosien aikana on kuitenkin niin paljon. Sen on pakko jättää muistijälkiä. On todella hienoa, jos lapsi tai nuori löytää sen oman juttunsa tehdä musiikkia.

Musiikkikasvatuksen tehtävä

Ilkka ihmettelee, miksi musiikki on peruskoulussa, jos sitä ei pystytä hoitamaan tai sen opettamiseen ei saada riittävästi koulutusta? Huonosti hoidettuna mikään muu oppiaine ei kärsi yhtä paljon kuin musiikki. Musiikin opetuksen yleissivistävästä tehtävästä hän ei ole ollenkaan huolissaan, koska netistä löytyy tietoa paljon. Tärkeintä on taitojen oppiminen.

- Musiikkikasvatuksen tehtävä on koko kropan kokemista, koordinaatiota ja liikeratojen hakemista. Näiden kautta voidaan mennä itse musiikkiin. Se on yhteislaulamista, kuin myös soololaulua. Mukana on myös soittotaito. Vaikka tunteja olisi vain kaksi viikkotuntia, niin on hämmästyttävää, kuinka paljon lapsien taidot jo siinäkin määrässä kehittävät.

Musiikki on koulun sielu. Tämä näkyy koulun juhlissa, mutta esitykset eivät tule ilmaiseksi, vaan työtä oppitunneilla on tehtävä paljon. Koulussakin esitykset voidaan tehdä ammatillisesti ja niiden toteutukseen voi osallistua koko koulu.

- Musiikinopettajalle pitäisi antaa se todellinen arvo. Kaikkien pitäisi tajuta, että hän tekee kovaa työtä. Joskus olen kutsunut opettajia katsomaan, kuinka heidän oppilaansa toimivat musiikintunnilla. Lapsille on myös tärkeää, että he pääsevät vetämään omalle opettajalleen oman juttunsa, ja opettajan on hyvä nähdä oppilaansa eri rooleissa. Jos oma opettaja ymmärtää mistä on kyse, hän tajuaa kehua oppilaitaan vielä myöhemminkin. Tämän kautta musiikista tulee koko koulun yhteinen juttu.

Monilla on se käsitys, että vain musiikkiluokkien kanssa voidaan saada jotain aikaiseksi. Ilkka on halunnut opettaa tavallisia luokkia. Niitä kovimpia juttuja ovat aina ne hetket, kun koko luokka yhtä aikaa löytää musiikin merkityksen ja hitsaantuu sosiaalisesti yhteen.

Täydennyskoulutuksen puolestapuhuja

Ilkalla on merkittävä rooli opettajakouluttajana. Hän on opettanut lukuisilla kursseilla, joita ovat järjestäneet Sibelius-Akatemia, opettajankoulutuslaitokset, kesäyliopistot ja opetushallitus. Järjestäjinä ovat toimineet myös koulun opettajat.

- Olen saanut lukemattomia yhteydenottoja ns. yhdyshenkilöiltä. Nämä innostuneet opettajat ovat järjestäneet kursseja itse ja kutsuneet minua opettamaan. Tälle innostukselle ja oma-toimiselle työlle annan aplodeja.

Suomeen ei ole saatu musiikkikasvatukseen pysyvää täydennyskoulutusjärjestelmää. Tahtoa on kyllä ollut, mutta ei edes Opetushallituksessa tähän ole pystytty.

- Täytyy sanoa, että Orff-kurssit on ainut pitkäkestoinen täydennyskoulutus tällä hetkellä. Meikäläisen näkökulmasta opetusta tulisi suunnata enemmän käytännönläheiseksi. Mutta kyllä elementaarisen musiikin kokeminenkin on

Ilkan pulpettirummutusta. Paikka on Orange County Lady Queen of Angels School, Los Angeles.

erittäin tärkeää. Joillekin opettajille toiminta voi olla liian varhaiskasvatuspaineista. Jo MUSISOIN aikana sanoin, että alkää tätä nyt pelkäänsään päiväkotiihmisille rakentako.

Usein kurssien suunnittelussa kysytään mielipidettä itse kurssilaisilta. Mutta varmasti syvälistä näkemystä löytyy itse kurssin vetäjiltäkin

Millaista täydennyskoulutusta nyt tarvitaan?

- Niin paljon opettajia on kiusattu uusilla opetussuunnitelmilla, huonosti suunnitelluilla vesopäivillä ja konsulteilla. Kaikki opettajat ovat kuitenkin käytännön työn tekijöitä ja he haluavat jotain kättä pidempää. Täydenkoulutuksen pitäisi lähteä opetussuunnitelmasta ja mitä sen sisällä pystytään tekemään. Kaikki mahdolliset jipot ja vermeet käyttöön, käytännön opetusta palvelemaan.

Ilkka jatkaa, että täydennyskoulutusta tarvitaan myös ryhmadynamiikan hallintaan. On tärkeää, että tätä koulutusta antavat ne ihmiset, joilla on kokemusta koulun todellisuudesta.

- Opettajat etsivät persoonallisia ratkaisuja, mutta on muistettava, että yleispäteviäkin ratkaisumalleja on.

Koko luokka soi

Ilkan opetustyyli on saanut huomiota, ja siitä on kirjoitettu jopa gradujakin. Keskeistä hänen opetuksessaan on rytmikka, luokan ryhmäyttäminen ja yhtyesoiton ohjaus.

- Tärkeää on saada se toiminta päälle niin, että mahdollisimman nopeasti kaikki ovat onnistuneesti toiminnassa mukana.

Ilkka tunnustelee ryhmää vaikkapa djemburumpujen kanssa. Tämän kautta hän oppii ryhmästä paljon ja löytää jokaisen vahvuudet. Tämä on yhteissoiton kannalta merkityksellistä, ja oppilaiden roolittaminen mahdollistuu. Hyvät oppilaat vahvistavat heikompia.

- Sitten on tuo koodisto ja harjoitteet. Ei kaikki lähde tuosta vaan, oppilaille on opetettu erilaisia fraaseja ja niiden kautta rytmejä. Joku ”bumtsikaidaa” on oppilaalle ihan tuttu juttu, ja sitä hyödynnetään sitten yhteissoitossa. Soittaminen ja sovittaminen rakentuu ennalta opittujen taitojen päälle. Se on se juju.

Laulua fiiliksellä

Kun lauletaan, niin fiiliksen pitää olla korkealla. Ilkka kannustaa opettajia käyttämään monipuolista materiaalia. Hän on tarkkana sen suhteen, mitkä tekstit sopivat lasten suuhun.

- On vielä olemassa sellaisia asioita kuin lapsuus ja nuoruus. Jäno-Jussin mäenlasku istuu vielä kuutostenkin suuhun! Meidän tehtävä ei ole kilpailla nuorisokulttuurin ja popmaailman kanssa, vaan meidän tehtävä on tuoda sinne sitä jotain muutakin.

”Meidän tehtävä ei ole kilpailla nuorisokulttuurin ja popmaailman kanssa.”

Ohjeita nuorelle opettajalle ja vinkki leipäntymisen välttämiseksi

Minkälaisia ohjeita antaisit nuorelle opettajalle?

- Ryhmänhallinta on se ensimmäinen juttu, missä pitäisi itseään tarkkailla. Kun sinä löydät

”Lasten silmiin ei ainakaan voi leipääntyä.”

toimivia malleja, niin säilö ne välittömästi ulkoiselle kovalevyllä omaan päähäsi. Koska sinä voit kehittää omaa opetustasi vain näin.

- Opetelkaa nämä kymmenen kehosoitinjuttua peilin edessä ulkoa niin hyvin, että te pystytte puhumaan samaan aikaan aviopuolisolle kotona. Niin hyvin ne pitää osata. Sinun pitää osata ne niin hyvin, että sinä pystyt tekemään kahta jopa kolmea asiaa samaan aikaan. Opetusta joutuu joskus kiihdyttämään ja jarruttamaan. Se ei onnistu, jollei sinulla ole tällaista kaksita-soajattelua. Jos kaikki energia, menee ryhmän hallitsemiseen, niin itse musiikin opettamisesta tulee sivuasiasia. Vasta kaiken tämän jälkeen tulee vasta itse materiaali.

- Musiikin opetus on älyttömän arvokas asia. Ja kun sen saa toimimaan, niin opettajallakin tulee huomaamattaan hiki.

Miten välttää leipääntyminen?

- Silloin kun leipäännyt, niin mieti mihin sinä itse asiassa leipäännyt. Lasten silmiin ei ainakaan voi leipääntyä. Mutta kun sinä toistat sitä arkirutiinia aina samalla tavalla, niin siihen sinä leipäännyt. Mehän emme voi aloittaa töitä niin, että avataan läppäri ja katsotaan iltasanomat. Me aloitetaan aina floor-show. Leipääntymisen voi välttää niin, että sinä saat työstä tyydytystä sen takia, että sinä näet sen arvokkaana. Jos intohimonsa musiikkiin menettää, niin sitten voi heittää pyyhkeen kehään. Pitää pyrkiä lopputulokseen, joka on riittävän haasteellista ja tyydyttää opettajaa itseäänkin musiikillisesti

Bassoksylofonin soundista tietokoneisiin

Kerro oman musiikkikasvattajaurasi kulminatiopiste?

- Se oli bassoksylofonin soundi. Se toi heti etnisen musiikin käyttömahdollisuudet musiikkikasvatukseen. Olin jo jonkin aikaa opettanut koulussa, laulattanut lapsia ja säestänyt kitaralla. Tajusin että oppilaat pitää työllistää, ja on olemassa vaihtoehtoja bändisoittimille. Ksylofoneista lähti uusi ajattelu. Lopullinen niitti oli Orff-kurssille sattumalta meneminen. Siellä sain vahvistuksen ajatuksille, jotka olivat pyörineet päässäni jo jonkin aikaa.

Oletko löytänyt jotain uutta?

- Käytän jatkuvasti tietokonetta musiikin tekemisessä. Sovitan musiikkia ja yritän ottaa eri tyyliä haltuun. Yhdistän myös musiikkia ja kuvaa. Osa tästä kaikesta palvelee opetusmateriaalina ja osa on puhtaasti omaa taiteellista luomistytöä. Mahdollisuudet musiikin tekemiseen nykYTEKNOLOGIALLA ovat huikat, ne ovat vain miehestä kiinni.

Sano vielä jotain?

- Musiikintunnilla pitäisi olla niin kivaa, että oppilaalle ei jää tilaa ikäville ajatuksille. ”Preusilainen kuri” ja lempeä ote. Tosissaan, muttei vakavasti.

Yhdysvaltalaiset oppilaat
ovat saaneet vieraan kaukaa
Suomesta.

Carl Orffin istuttaman villikukan hoidosta

SOILI PERKIÖ

**”Halusin luoda
musiikkikasvatukseen
lähestymistavan, joka huomioisi
lapsen tarpeet lahjakkuuden
tasoon katsomatta. Kokemukseni
opetti minulle, että lähes jokainen
lapsi on musikaalinen, ja että
jokaisella on osa-alueita, joissa
hän voi kehittyä”.**
Carl Orff

Orff-pedagogiikka

Orff-pedagogiikka on kokonaisvaltaista, oppilähtöistä musiikkikasvatusta. Pedagogian lähtökohta on vuorovaikutteinen opetusprosessi, ja sen elementit ovat kuuntelu, liike, puhe, laulu ja soitto. Lähestymistapa musisointiin on kokeilusta improvisointiin ja ilmaisuun sekä musiikillisen ilmaisun liittäminen muihin taideaineisiin.

Orff-pedagogiikka tarjoaa musiikkikasvatustajalle toimintaympäristöstä ja kohderyhmästä riippumatta pedagogisen lähestymistavan, jonka lähtökohta on usko oppimiseen ja tilan jättäminen opettajan omalle osaamiselle ja innovaatiolle. Orff-pedagogiikan isä on saksalainen säveltäjä **Carl Orff** (1895-1982). Kehitellessään musiikkipedagogisia ajatuksiaan Orff etsi uutta ilmaisua musikä-käsitteelle, kreikkalaiselle taiteelle, jossa yhdistyvät musiikki, liikunta, tanssi ja puhe.

Carl Orff on itse kuvannut musiikkikasvatuksellista lähestymistapaansa ideaksi, ”villikukaksi”. Kun kukkaa hoidetaan huolella, se pääsee täyteen kukoistukseensa ja kuitenkin se läpi elämänsä pitää oman identiteettinsä, villikukan luonteensa.

Orff-pedagogiikan pääpiirteitä

- liike, ihmisääni, kieli, tanssi ja soittimet luovat kokonaisuuden (musikä).
- oppilaan luovan kapasiteetin virittäminen, virikkeiden ja tilan antaminen luovuudelle.
- oppiminen oman kokeilun kautta, leikki oppimisessa.
- ryhmässä tapahtuvaa musisointia laulaen, liikuen ja soittaen – mahdollisuus oppia yhdessä ja muilta ryhmän jäseniltä lähtötasoltaan ja motivaatioltaan heterogeenisessä ryhmässä.
- opetusprosessi rakentuu kunkin opetusryhmän mukaiseksi, opettaja pitää huolen prosessin loogisuudesta moninaisten mahdollisuuksien keskellä.
- lähtökohtana oman kulttuurin juuret: laulut, tanssit, kansansoittimet sekä lorut, runot ja tarinat; niiden kautta muiden maiden kulttuureihin ja historiaan tutustuminen.

- soittimisto, joka rohkaisee yhteismusisointiin ja johdattaa liikkeeseen sekä omaan yksilölliseen ilmaisuun.
- improvisoinnin, säveltämisen ja omien tuotoksien tekeminen yhdistettynä kuunteluun, valmiiden sävellysten työstämiseen ja musiikillisen tiedon oppimiseen.

Orff-opetusprosessin elementtejä

Orff-opetusprosessin olennaiset elementit ovat kokeilu ja elämys. Musiikkiin liittyviä elementtejä tutkitaan ja kokeillaan monipuolisten työtapojen avulla ja ryhmässä syntyneiden elämysten kautta niistä tulee välineitä omaan ilmaisuun. Elementtejä ja työtapoja yhdistelemällä voi rakentaa opetusprosesseja erilaisten teemojen ja aiheiden ympärille.

Musiikilliset elementit

rytmi, sointiväri, muoto, melodia, harmonia ja dynamiikka

Työtavat

liike ja tanssi, puhe ja laulu, soitto, kuuntelu, integrointi, improvisointi ja ilmaisu

Oppijan prosessi kulkee

- imitaatiosta omaan tekemiseen
- osista kokonaisuuteen
- yksinkertaisesta monimutkaiseen
- omasta kokeilusta ryhmän yhteiseen tekemiseen.

Orff-prosessiin liittyviä työskentelytapoja voi

soveltaa varhaisiän musiikkikasvatukseen, luokkaopetukseen, instrumenttiopetukseen sekä erilaisiin yhteismusisointiryhmiin.

”Rytmi on aktiivista ja se on kielen, musiikin ja liikkeen yhteistä energiaa”

Musiikillisen keksinnän elementtejä

Orff on pohtinut rytmin olemusta seuraavasti: ”Rytmiä on vaikea opettaa, sen voi vain vapauttaa. Rytmi on elämää. Rytmi on aktiivista ja se on kielen, musiikin ja liikkeen yhteistä energiaa.” Perussykkeen kokeminen ja aktiivinen tekeminen on rytmin hahmottamisen lähtökohta. Sykettä tehdään loruilten, liikkuessa, taputtaen, laulaen, soittaen. Rytmihahmojen toistaminen, ostinato on muotorakenteiden siemen. Kaikurytmien ja kysymys-vastaus -harjoitteiden kautta edetään jokaisen omaan rytmiseen improvisointiin.

Liikkeen ja äänen kokeilujen kautta syntyvät erilaiset muodot. Liikkeistä muodostetaan sarjoja, liikesarjoista tansseja. Äänistä rakennetaan muotoja käyttämällä kertausta, vastakohtia, alku- ja loppusoittoja. Liikemuodoista piirretään kuvia ja äänille keksitään symboleja, joiden kautta tutustutaan nuottikuvaan.

”Schulwerk-kirjat ovat pedagogiikan musiikillinen luuranko”

Orff-Schulwerk

Orff-Schulwerk -sana tarkoittaa sekä Orffin musiikkikasvatuksellista lähestymistapaa että viisiosaista kirjasarjaa, jonka ovat tehneet Carl Orff ja **Gunild Keetman**. Kirjat on kirjoitettu 1950-luvulla monivuotisen opetuskokemuksen pohjalta, ja ne ovat musiikkipedagoginen esimerkkikokoelma.

Schulwerk-kirjat ovat pedagogiikan musiikillinen luuranko, jonka ympärille opettaja synnyti

Keppitanssia Orff-kursseilla 2010

tää aina uudestaan kunkin opetusryhmän kanssa kiinnostuksen ja innon yhteiseen, kuuntelemaan musisointiin. Orff ja Keetman korostivat, että Schulwerk-kirjat ovat esimerkki siitä, miten lapsia voidaan johdattaa muusikkouteen, musiikilliseen ajatteluun ja kehittymiseen. Opettajan tehtävänä on rakentaa ryhmälle sopiva oppimisprosessi, jossa musiikilliset elementit ovat yhdessä liikkeen, puheen ja tanssin kanssa.

Säveltäjä Carl Orff

Carl Orff syntyi Münchenissä heinäkuun 10. päivänä vuonna 1895. Orff opiskeli lapsena pianonsoittoa ja musiikin teoriaa, mutta samalla hän jo etsi omaa tietään ja omaa musiikillista ääntään, ”villikukan kasvua” kuten hän itse myöhemmin kuvaa. Kiinnostavinta hänestä oli improvisointi ja oma keksiminen. Orff opiskeli Münchenin musiikkiakatemiassa ja jo 20-vuotiaana hän sai kiinnityksen Münich Kammerspielen kapellimestariksi. Teatterikapellimestarina toimimisella onkin ollut valtava vaikutus Orffin sävellyksiin. Hän opiskeli erityisesti renessanssin ja barokin ajan musiikkia. Monteverdin musiikki teki häneen lähtemättömän vaikutuksen, ja hän tutki Monteverdin musiikkia paljon.

Carl Orffin tunnetuin sävellys on Carmina Burana, jota esitetään jatkuvasti eri puolilla maailmaa.

Carl Orffin sävellyksiä: Carmina Burana (1937), Der Mond (1939), Catuli Carmina (1943), Die Kluge (1943), Die Bernauerin (1947), Antigona (1949), Trionfo di Afrodite (1953), Astutuli (1953), Osterspiel (1956/57), Oedipus (1959), Weichnachtspiel (1960), Sommernachtstraum (1963), Prometheus (1968), De temporum fine Comoedia (1973).

Carl Orff kuoli 87-vuotiaana vuonna 1982.

Carl Orff ja Gunild Keetman

Hänen elinaikanaan Schulwerk oli käännetty maailman pääkielille, ja sen sovelluksia kehiteltiin ympäri maailmaa.

Güntherschule (1924-44)

Orffin ajatukset opettaa musiikkia, joka ei ole abstraktia, mutta joka yhdistää puheen, liikunnan ja tanssin, selkiytyivät hänen keskusteluissaan tanssija **Dorethee Güntherin** kanssa. Vuonna 1924 he perustivat Güntherschulen Müncheniin. Perusopintoihin kuuluivat liikunta ja tanssi, ja Orff oli koulun musiikillinen johtaja.

Opettaessaan tanssijoita Güntherschulella Orff huomasi, että opiskelijoille oli tärkeää tehdä itse musiikkia liikkeiden säestykseksi. Hän pyrki saamaan oppilaiden oman aktiivisuuden esiin musisoinnin, improvisoinnin ja omien sävellysten tekemisen kautta. Orffin lähtökohta oli rytmi, joka on yhteinen elementti musiikille, tanssille ja puheelle. Improvisointi ja luovuus olivat hänen opetuksensa keskeisimmät elementit. Orff käytti harjoitteissa taputuksia, tömistyksiä ja erilaisia rytmisoittimia, joita siihen aikaan

käytettiin jazz-musiikissa tai joita opettajat ja oppilaat itse tekivät. Hän korosti rummun merkitystä: ”rummu synnyttää tanssin” Koska Güntherschulen alkuvaiheissa ei ollut käytettävissä melodiasoittimia, Orff lisäsi opetussuunnitel-

Carl Orff korosti rummun merkitystä

maan pianoimprovisoinnin ryhmäopetuksena. Pian hän alkoi kuitenkin etsiä muitakin soittimia, jotka mahdollistavat bordunojen ja ostina-tojen soittamisen sekä melodisen improvisoinnin. Seuraavien vuosien aikana Orff kehitti soitinvalikoimaa musiikkiteilijä **Curt Sachsin** ja soitinrakentaja **Karl Mendlerin** kanssa. Ensimmäiset ksylofonit ja metallofonit olivat joko sovelluksia keskiaikaisista tai etnisistä ksylofonyyppisistä soittimista. Myöhemmin tätä soittimistoa alettiin kutsua Orff-soittimistoksi.

Gunild Keetman

Vuonna 1926 Güntherschuleen tuli opiskelijaksi Gunild Keetman (1904-1990). Hän oli lahjakas sekä tanssijana että muusikkona. Keetmanista tuli pian Orffin assistentti ja kollega. Keetman alkoi kokeilla uusien soittimien musiikillista ilmaisua, soittotekniikkaa ja kehittää soittimien muotoilua ja pedagogisia ideoita. Hän muodosti erilaisia yhtyekokoonpanoja ja kirjoitti ensimmäiset sävellykset uusille soittimille. Orff on sanonut: ”Ilman Gunild Keetmanin kaksoislahjakkuutta Orff-Schulwerkiä ei olisi koskaan syntynyt.”

Orff-Schulwerkin historiaa pähkinänkuoressa

1924 Dorothee Günther ja Carl Orff perustavat Güntherschulen Müncheniin (Schule für

Gymnastik, Rhythmik, Tanz und Musik)

1931 Ensimmäiset julkaisut: Orff-Schulwerk – Elementare Musikübung

1948 Ohjelmasarja Orff-Schulwerk Baijerin radiossa (Bayerischer Rundfunk)

1950–1954 Julkaisut Orff-Schulwerk-Musik für Kinder I-V, (materiaalia musiikkikasvatukseen: loruja, runoja, lauluja, säestysmalleja, tansseja, ideoita improvisointiin ja säveltämiseen)

1957–1958 Schulwerk-televisio-ohjelmasarja Baijerin televisioon, Gunild Keetmann, **Godela Orff** ja lapset

1961 Orff-Instituutin perustaminen Mozarteumiin Salzburgiin Itävaltaan

1964 Suomalaiset musiikkikasvattajat Orff-Instituutin kesäkurssilla, Orff-studio Suomeen, perustajat **Erkki Pohjola** ja **Inkeri Simola-Isaksson**

1985 Suomen Orff-yhdistys perustetaan (ensin Musisoi ry, vuodesta 1991 JaSeSoi ry), opettajien täydennyskoulutuskursseja, julkaisuja

2010 Orff-musiikkikasvatusyhdistyksiä 38 eri maassa

Lähde: Marja-Leena Juntunen, Soili Perkiö, Inkeri Simola-Isaksson: *Musiikkia liikkuen*, WSOYpro 2010

Pentatoniikkaa laattasoittimilla

Orff ja Rautio

MARKKU KAIKKONEN

Matti Rautio, yksi suomalaisen musiikkikasvatuksen merkkihenkilöistä, kirjoittaa vuonna 1959 julkaistun kirjansa Rytmikasvatus ja koulusoittimet loppulauseet seuraavasti: ”musiikinopetus voi palvella (tehokkaasti) koulua sen kasvatustehtävässä. Mutta loppujen lopuksi ’hyötynäkökohdat’ ... ovat tuloksena elävästä musiikkikasvatuksesta, jolle antaa leimansa uudestiluova henki ja soittamisen ilo.”

Elävästä musiikkikasvatuksesta on pidettävä huolta

Musiikkitoiminnan positiiviset vaikutukset ja merkitykset tunnustetaan nykyään laajasti. Opettajan näkökulmasta merkittävää on kuitenkin huomioda, että näihin ’hyötynäkökohtiin’ päästään vain mikäli pidetään huolta elävästä musiikkikasvatuksesta, jolle antaa leimansa Raution sanoin ”uudesti luova henki ja soittamisen ilo”.

Ole johdonmukainen!

Raution yli 50 vuotta vanha kirja on säilyttänyt tuoreutensa. Vaikka kirjassa nimensä mukaisesti keskitytään rytmikasvatukseen, Rautio tuo hienosti esille musiikin opettamisen monipuolisen työtavat: ”Laulun, soiton ja tanssin liittyminen yhdeksi harmoniseksi ja vaihtelevaksi kokonaisuudeksi on itse asiassa yhteisen musisoimisen ihanteellinen muoto.” Kirjasta löytyy käytännön ideoita monipuoliseen opetukseen, mutta myös selkeitä ohjeita esimerkiksi yhteissoiton ohjaamiseen. Orff-yhtyeelle hän esittelee 13 soitinnuksen ”kultaista sääntöä”, joista ensimmäinen soveltuu kaikkeen opettamiseen: ”Ole johdonmukainen”.

Musiikkituntien tulee olla sisällöltään ennen kaikkea käytännön toimintaa.

Oman pedagogisen ajattelunsa Rautio perustaa **Emile Jaques-Dalcrozen**, mutta etenkin **Carl Orffin** pedagogisiin ideoihin ja oivalluksiin: ”hän (Carl Orff) on käänteentekevässä teoksessaan, Orff-Schulwerk, nivonut lasten luontaisen melodisen tajun kehityksen rytmiin avaten siten tien elävän musisoimisen alkulähteille.” Keskeistä musiikinopettamisessa Raution mielestä onkin musisointi: ”Musiikkituntien tulee olla sisällöltään ennen kaikkea käytännön toimintaa.” Tässäkin hänen ajatuksensa ovat lähellä Orff-pedagogiikkaa.

Liian suuret opetusryhmät vaikuttavat haitallisesti musisoimisen luonteeseen

Rautio haastaa opettajia kehittämään omia pedagogisia taitojaan ja osaamistaan, mutta samalla hän kantaa huolta myös esimerkiksi liian suurista opetusryhmistä: ”tämä epäkohta vaikuttaa haitallisesti, myös musisoimisen luonteeseen.” Hän viittaa myös järjestyksen ylläpitämisen vaikeuteen, johon hän on opettajan avuksi laatinut seitsemän kohdan ohjelman. Järjestyksen ylläpitämisessä hän myös korostaa, että ”rytmikasvatus on jo sinänsä omiaan luomaan järjestystä,

Markku Kaikkonen

***”Lähtökohtana tulee olla itse
lapsi ja hänen luontainen
kehitysprosessinsa”***

mutta järjestystä, jolle antaa leimansa vapautumisen ja ilon tunne”. Rautio myös viittaa **John Deweyn** ajatukseen: ”Siellä, missä on käynnissä rakentavaa toimintaa, tarvitaan vain vähän järjestyksen pitoa”.

***Monipuolinen, uudesti luova
henki aikaansaa elävää
musiikkikasvatusta, jossa
toteutuu musisoimisen ilo***

Pedagoginen ammattitaito ja osaaminen antavat tietoa opetuksen suunnitteluun ja taitoa oikeiden ratkaisujen tekemiseen opetustilanteessa. Opetustaito yhdistettynä hyviin vuorovaikutustaitoihin – oppilaan lukutaitoon – johtaa siihen, että kaikki soittavat, liikkuvat ja laulavat eli musisoimisen iloon, jossa Raution sanoin: ”lapsen musiikillisen kehitystason huomioon otto on pedagogisesti oikeaan osunut.”

Ja tässä vielä yksi Raution hienoista opetuksista ja muistutuksista siitä, mikä opetuksessa on kaikista tärkeintä: ”Lähtökohtana tulee olla itse lapsi ja hänen luontainen kehitysprosessinsa.”

Onnelliset kirjailijat Soili, Inkeri ja Marja-Leena

Musiikkiliikunta -kirja kansiin

12.1.2011 JULKAISTIIN mittava kokonaisuus musiikkiliikuntamateriaalia. **Inkeri Simola-Isaksson, Marja-Leena Juntunen ja Soili Perkiö** olivat saaneet valmiiksi musiikkiliikunnan käsikirjat 1 ja 2: Musiikkia liikkuen ja Musiikkia tanssien. Tähän materiaalin kuuluvat vielä CD:t ja DVD. Sibelius-Akatemian Kutomotien toimipisteen kahvilaan kokoontui arvovaltaista väkeä mm. Sibelius-Akatemiasta ja WSOY:stä. JaSeSoi ry:n tervehdyksen toi mieskvartetti, johon kuuluivat **Harri Setälä, Jukka Siukonen, Risto Järvenpää ja Kosti Kotiranta**.

Juhlapuheita kuunneltiin, mutta kun musiikkiliikunnan asialla oltiin, niin tokihan myös tanssittiin. Ohjelmassa oli kirjantekijöiden Soilin tutustumisleikki, Marja-Leena keho-soittoa ja Inkerin tanssitusta. Sibelius-Akatemian musiikkiliikkuja antoivat myös osansa ohjelmaan.

Tunnelma oli katossa ja kaikilla oli mukavaa!

In Memoriam

Tammikuussa saimme kuulla surullisen uutisen. **Veera Sipilä** oli poistunut keskuudestamme.

Veeran muistoa kunnioittaen. Veeraa kaivaten.

JaSeSoi ry

Mitä tällä kaikella on tekemistä Orff-Schulwerkin kanssa?

Ajatuksia liikkeestä ja tanssista Orff-Schulwerkissa,
elementaarisisessa musiikissa ja tanssikasvatuksessa

BARBARA HASELBACH

Jotkut lukijat selatessaan tämän alan artikkeleita voivat ihmetellä, miten vaikkapa sirkustaiteen tai Wagnerin oopperoiden tanssien yhteydessä voidaan myös puhua Orff-Schulwerkiin perustuvasta musiikki- ja tanssikasvatuksesta tai jopa elementaarisesta musiikki- ja tanssipedagogiikasta.

Mitä näillä asioilla on tekemistä Orff-Schulwerkin kanssa? Mikä rooli ylipäättään on liikkeellä ja tanssilla Orff-Schulwerkissa? Mitä tunnusomaista ja millaista kehitystä on Mozarteum Universityn Orff-Instituutti havainnut sellaista, joka on katsottu aiheelliseksi liittää opettajien koulutukseen? Ovatko ne raameja, malleja ja selkeitä muuttujia vai pitääkö meidän sanoa, että ”kaikki on mahdollista?”

Nämä ovat oikeutettuja kysymyksiä ja ansaitsevat huomiota.

Joitakin historiallisia tosiseikkoja

Carl Orffin ja Gunild Keetmanin viiden kirjan sarja ”Orff-Schulwerk Music for Children” (julkaisija Schott, Mainz 1950-54) syntyi lasten kanssa Baijerin Broadcastin Companyssa tehdyn työn pohjalta. Gunterschulessa tehty työ, jossa yhdistettiin musiikkia, liikettä/tanssia ja puhetta, olisi vaatinut tuekseen äänitettyä materiaalia. Tämä ei kuitenkaan ollut mahdollista, joten tekijöiden olisi siksi lisättävä nuotintuksiin mainintoja liikkeen merkityksestä. He myös painottivat, että rentous sekä soljuvat liikkeet olivat välttämättömiä ja että liike kuului kaikkeen musiikkiin. Monet esimerkit tansseista kaikissa viidessä kirjassa olivat myös ehdotuksia tanssilisiksi esityksiksi.

Koska näitä tansseja ei siis voitu tallentaa, kirjoista puuttuu myös tanssin malleja, toisin kuin puheen, melodian ja rytmin. Niille opettajille, jotka olivat kiinnostuneita liikkeen integroinnista, suotiin toisaalta suuri vapaus omiin

kokeiluihin. Toisaalta taas seurasi epävarmuutta siitä, miten tarpeellinen liikkeen laatu saavutetaan. On tunnettua, että ”Music for Children” johti moniin väärinkäsityksiin ja virheellisiin tulkintoihin. Tästä seurasi tarve opettajien koulutukselle. Koulutus mahdollistui, kun Orff-Instituutti perustettiin 1961 Orff-Schulwerkin opiskelua varten.

Gunild Keetmanin kirja ”Elementaria” ilmestyi 1970. Toinen osa oli omistettu elementaariselle liikkeelle, erityisesti sen didaktiselle ja pedagogiselle puolelle. Koreografioita ei kirjassa kuitenkaan esitelty. Seuraavina vuosina ilmestyi useita tanssipedagogiikan julkaisuja, jotka selvästikin olivat Schulwerkin innoittamia, olematta silti varsinaisesti Schulwerk-teoksia. Keetmanin ”Elementaria” sekä Böhmin ja Haselbachin kirjat tarjosivat perusmateriaalia siitä, miten käyttää liikettä/tanssia Orff-Schulwerkin yhteydessä.

Niitä täydennettiin myöhemmin Orff-Instituutin opiskelijoiden teoksilla 80-luvulla. Näitä

Barbara Haselbach

olivat mm. **Rosemarie Holzheuer**, **Nora Berzheim** ja **Ursula Meier**. **Ulrike Meyerholz** ja **Susi Reichle-Ernst** keskittyivät erityisesti liikkeeseen/tanssiin ja leikkeihin monissa erinomaisissa kirjoissaan. Näiden lisäksi on toki muitakin kirjoja aiheesta.

Orff-Instituutin kehittyminen

Gunterschulen idea – kasvattaa jokaista tanssijana, muusikkona ja pedagogina – oli myös tavoitteena 40 v myöhemmin Orff-instituutissa. Luonnollisesti opiskelun toteutus oli kokonaan jotakin muuta kuin 20-luvulla.

Orff-Instituutin ensimmäisinä vuosina uusi tanssiopettajien ryhmä, johon kuuluivat **Johanna Deurer**, **Ulla Klie**, **Gabriele König**, **Beatrice Vögelin**, **Adelheid Weidlich** ja minä, laati opetussuunnitelman. Tämä tehtiin minun ohjauksessani, Gunild Keetmanin ja **Dorothee Guntherin** tuella. Olimme kiitollisia tästä saamastamme tuesta näiltä kokeneilta pedagogeilta, mutta halusimme myös itse kehittää ja kokeilla. Carl Orff itse kannusti kokeiluihin ja painotti yhä uudelleen miten tärkeää Orff-Instituutin opiskelijoille on taiteellinen näkökulma ja asennoituminen. Vain joku, jolla on omakohtaisia kokemuksia luovasta työstä tai jopa taiteiden välisestä integraatiosta, voi onnistua opettajana ja avata portteja. Hän toi selvästi ilmi, että jokaisen pedagogin on aika ajoin uusiuduttava. ”Ollakseen elinvoimainen pitää aika ajoin muuttua.

Siinä on myös jatkuvan innostuksen avain.”

Ja niin me aloimme laajentaa koko liikkeen ja tanssin käsitettä. Pohjimmiltaan liikkeen ja tanssin opetuksessa oli huomioitava viisi asiaa:

1. Fyysinen harjoittelu, herkkyyys ja tekniikka vapautuneen musiikin tekemisen vaatimuksina (laulu, soitto, liike, kehosoitto).
2. Musiikille, tanssille ja puheelle tyypillisiä muotojen kokeminen ja luominen.
3. Improvisaatio ja säveltäminen (koreografia) henkilökohtaisten luovien taitojen harjoittamisessa (musiikki, puhe, taiteet). Teemoja ja aiheita luonnosta, tekniikasta ja arkielämän asioista.
4. Traditionaaliset tanssit eri aikakausilta ja eri kulttuureista ja siten lisätä ymmärrystä omasta ja muista kulttuureista.
5. Nykyaikaisen tanssin ymmärtäminen.

Musiikin ja puheen yhteys on musiikin ja tanssin didaktiikassa, suunnittelussa ja arvioinnissa otettava huomioon. Käytännössä eri ryhmien opetusta ja etenemistä myös mentoroidaan kokeneiden opettajien toimesta.

Uudet kohderyhmät – uudet sisällöt

Uusien kohderyhmien myötä myös sisältöihin on tullut paljon muutoksia. Alussa Orff-Schulwerk oli lähes yksinomaan tarkoitettu ja suunnattu kouluihin ja siellä ala-aste-ikäisille. Nytkin Orff-Schulwerkin mukaista opetusta annetaan vanhempi-vauva –ryhmissä, päiväkodeissa, esikouluissa sekä ala-asteilla unohtamatta teini-ikäisiä, aikuisia ja vanhuksia. Opetusta annetaan kouluissa, päiväkodeissa, yksityisissä ja julkisissa musiikin, tanssin ja muiden luovien taiteiden kouluissa, museoissa, nuorisokeskuksissa, kirkkoissa ja muissa yleisissä tiloissa. Työtä tehdään paljon myös erityistä huomiota tarvitsevien parissa. Myös sairaaloissa ja erilaisissa hoitolaitoksissa tuetaan terapiaa sekä lääkettä Orff-Schulwerkin keinoin.

On selvää, että kaikilla näillä erilaisilla ryhmillä on omat ohjelmansa, tavoitteensa ja sisällönsä. Aiemmat kokemukset, fyysiset edellytykset, emotionaaliset ja älylliset vaatimukset ja taipumukset vaihtelevat suuresti. Kuitenkin, jos halutaan saavuttaa luovaa Orff-Schulwerkin mu-

”Jokainen osaa liikkua ja ilmaista itseään tanssillisilla tavoilla”

kaista musiikin, tanssin ja puheen käsittelyä yksin ja ryhmässä, on omattava monipuolinen keinovalikoima. Orff-Instituutin liikkeen ja tanssin opetuksessa tämä monipuolisuusvaatimus otetaan huomioon. Opiskelijoilla on mahdollisuus erikoistua tiettyihin kohderyhmiin. Erikoistumisesta huolimatta on uran edetessä oltava valmiutta myös uusiin haasteisiin.

Henkilökohtaiset kokemukset ja ”learning by doing” ovat välttämättömiä tanssipedagogiikassa. Musiikin ja tanssin tulee kasvaa esiin toisistaan.

Voidaanko elementaarinen tanssi ja elementaarinen tanssikasvatus määritellä?

Nykyään käsite ”elementaarinen tanssi” yhdistetään **Maja Lexin** kirjallisuuteen ja hänen elämäntyöhönsä. Maja Lex oli opettajana Gunterschulessa ja Gunther-kamaritanssirymässä.

Sotien jälkeen hän opetti Kölnin urheiluyliopistossa. Siellä hän perusti elementaarisen tanssin oppiaineen.

Orff-instituutissa opetettu elementaarisen tanssin pedagogiikka on epäilyksettä yhteydessä Orffin ja Keetmanin Gunterschuleen. Siihen on toki tietoisesti yhdistetty muita pedagogisia ja taiteellisia eri aikakausien vaikutteita. Mielestäni tarkkaa rajausta ei voida tehdä, eikä siihen myöskään ole tarvetta. Rajat ovat häilyviä ja tyylien sekoittumista tapahtuu aina.

* Tanssimisen taito kuuluu osana ihmisen kehityshistoriaan. Jokainen osaa liikkua ja ilmaista itseään tanssillisilla tavoilla, ellei kyse ole fyysisistä rajoitteista tai ulkoisista esteistä.

* Tämä alkuperäinen ja harjoittamaton tanssi sekä tarve liikkua ovat elementaarisen tanssikasvatuksen perustana. Lähtökohtana on se, mitä lapset (tai muut osallistujat) tekniikoista tai tyyllilajeista välittämättä itse tanssiin lisäävät ja tuovat.

Barbara Haselbachin kurssille Orff-Instituutissa kesällä 1964 osallistui myös Inkeri Simola-Isaksson (kuvassa vasemmalla)

* Elementaarinen tanssi ja sen pedagogiikka nousevat rytmiikan lainalaisuuksista ja ovat kiinteästi yhteydessä musiikkiin, puheeseen ja muihin taiteisiin. Oleellista on taiteiden välinen integrointi.

* Elementaarisen tanssin pedagogiikassa oleellista on elämyksellisyys ja tekemällä oppiminen. Se kehittää luovuutta ja myös yhteisöllisiä taitoja.

* Elementaarisen tanssin pedagogiikassa on huomioitava kunkin ryhmän erityispiirteet, sen omat aiemmat kokemukset sekä ikätaso.

Näin ympyrä sulkeutuu. Elementaarisen tanssin kasvatusta on läheisesti yhteydessä elementaariin musiikkikasvatukseen. Orff-Schulwerk ei sisällä valmiita malleja. Sen parissa työskentelevien on uskallettava – yli puoli vuosisataa sen julkaisemisen jälkeen – työskennellä sellaistenkin teemojen parissa, joista aikanaan ei voitu uneksiakaan.

Mitä tällä kaikella on tekemistä Orff-Schulwerkin kanssa? Toivon, että yhteys on nyt ymmärrettävämpi.

Barbara Haselbach, Univ. prof. em.

* Orff-Instituutissa (Mozarteum University) tanssin didaktiikan emeritusprofessori

* Orff-Instituutin johtaja

* Advanced Studies in Music and Dance Education –kurssin johtaja

* Orff-Schulwerk Informationen –lehden päätoimittaja

* Orff-Schulwerk Forum Salzburg –säätöön puheenjohtaja

* kouluttaa maailmanlaajuisesti

* paljon julkaisuja

Alkuperäinen artikkeli:

Was hat das noch mit Orff-Schulwerk zu tun?

Gedanken zu Bewegung und Tanz in Orff-Schulwerk und Elementarer Musik- und Tanz-erziehung.

Orff-Schulwerk Informationen 82/2009

Englanninkielisestä käännöksestä suomentaneet

Harri Sandborg, Pekka Evijärvi

Lasten Suvisoitto

taidekasvatusta, musiikki- ja draamatyöpajoja,
leirejä, kursseja, tapahtumia, Orff-pedagogiikkaa,
improvisaatiota, yhteissoittoa

Tutustu kesän leiritarjontaan osoitteessa
www.lastensuvisoitto.com

VALTION SÄVELTAIDETOIMIKUNTA
STATENS TONKONSTKOMMISSION
NATIONAL COUNCIL FOR MUSIC

FIM

LÄHILEHTI

Matkakertomus:

Rouva Orffin 80— vuotissyntymäpäiväjuhlat Diessenissä 2010

HANNE HORTO, SOILI PERKIÖ, KIRSI HYYPPÄ

Rouva Liselotte Orff

Terveiset Saksan matkaltamme, joka alkoi perjantaiamuna varhain 12.11.2010 Helsinki-Vantaan lentokentältä. Iloiset eukot astuivat koneeseen ja suuntasivat kohti Münchenia. Perille saavuttuamme noudimme vuokra-auton Citroen Picasson ja huristelimme kohti Diessenin kylää, jossa rouva Orff asustaa. Matkan varrelle jäi ihania pieniä kyliä kauniine, hurmaavine taloiineen.

Tunnelmassa oli aistittavissa historian siipien havinaa

Majoituimme paikallisessa Gasthause Unterbräussa, joka oli avoinna vain rouva **Liselotte Orffin** vieraita varten. Lounastettuamme ihanassa pikku ravintolassa meitä tultiinkin jo noutamaan rouva Orffin luo tervehdyskahville. Paikan päällä meitä odotti rouva Orff, joka vastaanotti arvovaltaista vierasjoukkoa pihamaalla punaisine kumisaappaineen. Hän vaikutti varsin maanläheiseltä ja mutkattomalta persoonalta. Vaikka sää oli harmaan sateinen, tunnelmassa oli aistittavissa historian siipien havinaa.

Vieraat istuttivat Orffien kotipihalle tammenoksan

Pihalla vieraat osallistuivat tammen istutukseen. Oksa oli otettu vanhasta tammesta, joka kasvoi pihamaalla. Tammen istuttaminen kuvasi vertauskuvallisesti pitkää ja hyvää ikää sekä rouva Orffin vahvaa roolia ja merkitystä säveltäjä **Carl Orffin** henkisen perinnön vaalijana. Mekin

saimme osallistua istutukseen ja lapioda multaa puun juurelle. Rouva Orffille pidettiin myös puhe, mutta koska puhe oli saksankielinen ja keli hyvin tuulinen, sisältöä pystyimme vain arvailemaan.

Pihalla osallistuimme tammen istutukseen
juhlallisin seremonioin.

Syntymäpäiväkahvilla

Tämän seremonian jälkeen saimme kutsun kahville sisälle taloon. Ennen sisällemenoa saimme pestä harjoilla mudat pois kenkiemme pohjista. Olikin aika huvittava kokemus, kun kaikki vieraat pihamaalla vuorollaan putsasivat kenkiään. Talossa meille piti seurata Dr **Peter Hanser-Strecker**. Hän on Schott-musiikkikustannusyhtiön johtaja. Schottilla on copyright-oikeudet Orffin sävellyksiin ja pedagogisiin julkaisuihin. Herra Hanser-Strecker kyseli Suomen suunnitelmista Schulwerkin suomalaisen version suhteen.

Työhuoneen vanhalla flyygelillä on sävelletty mm. Carmina Burana

Carl Orffin työhuoneessa kaikki on yhä paikallaan

Saimme myös kunnian tutustua Carl Orffin työhuoneeseen. Avaimen löytyminen tosin kesti jonkin aikaa: rouvan puutarhuri ja tallimestari etsivät sitä toimekkaasti ja äänekkäästi jutellen paikallista leveää murretta. Työhuone oli mielenkiintoinen kokemus, kuin olisi astunut ajassa 30 vuotta taaksepäin, sillä huoneessa oli yhä kaikki paikallaan kuin Carlin vielä eläessä. Huoneessa oli mielenkiintoisen näköisiä soittimia: patarumpuja, afrikkalaisperäinen laattasoitin, vanhoja ensimmäisiä laattasoittimia ja kielisoittimia. Kirjahyllyt notkuivat kirjoja. Kaikki oli samassa kunnossa kuin Carl Orffin eläessä. Oli myös vanha flyygeli, jolla on sävelletty Carmina Burana. Orffin eniten kuuntelemat LP-levyt olivat järjestyksessä kirjahyllyllä, ja ikkunalaudalla oli hänen keräämänsä kivikokoelma. Ja työpöy-

Carl Orffin työpöytä

dällä oli Orffin tavaramerkki - piippu - jonka kanssa tietysti poseerasimme!

Juhlavieraita viidestätoista eri maasta

Rouva Orffin syntymäpäiväjuhlat pidettiin Diessenin urheiluhallissa. Vieraita oli paikalla kuulemma n. 400 viidestätoista eri maasta. Suomesta tulneiden vieraiden läsnäoloa korostettiin monessa puheenvuorossa. Rouva Orffille myönnettiin kunniasormus ansiokkaasta kult-

Syntymäpäivähaastattelussa rouva Orff kertoi vaiherikkaasta elämästään.

tuurityöstä alueen hyväksi. Juhla televisioitiin ja radioitiin. Itse juhla kesti musiikkiesityksineen ja puheineen reilut kolme tuntia. Joukossa oli todella mielenkiintoisia esiintyjä, sokerina pohjalla italialainen musiikkiryhmä Sisiliasta, jota rouva oli toivonut syntymäpäivälahjaksi. Puheet olivat saksaksi, joten Soili välillä niitä tulkasi Hannelle ja Kirsille.

Ilta jatkui cocktailtilaisuutena Carl Orff -koulun aulassa

Hallijuhlan jälkeen oli vuorossa cocktail-tilaisuus Carl Orff -koulun aulassa, jossa nautittiin kuohuvaa, viiniä, erinomaista ruokaa, ihania jälkiruokakakkupaloja ja kahvia. Tarjoilut olivat todella suussa sulavat! Tarjoilijoina toimivat koulun oppilaat.

Cocktailtilaisuudessa saimme tutustua moniin mielenkiintoisiin ihmisiin. Keskustelukumppaneinamme oli mm Orff-Instituutin sihteeri **Sonja Czuck**, **Doug Goodkin** the San Francisco Schoolista (kouluttanut Suomessakin), **Slava Zilin** Venäjältä (oli Suomen Orff-symposiumissa 2001) ja Tsekin Orff-yhdistyksen puheenjohtaja **Jarka Kotulkova**. Paikalla oli runsaasti Orff-kouluttajia eri puolilta maailmaa, yhdistysten edustajia, Orff-instituutin väkeä sekä kaupungin ja kunnan ihmisiä. Juhlissa viihdyimme loppuun asti ja nautimme kaikilta osin täysillä.

Aamubrunssilla lauloimme kolmiäänisesti ja ojensimme yhdistyksen lahjan

Lauantaiksi olimme saaneet kutsun Orff Foundationin järjestämälle aamubrunssille ja jälleen tapaamaan rouva Orffia. Aamiaisen emäntänä toimi Frau **Ute Hermann**, joka on Orff-rahaston toiminnanjohtaja. Täällä saimme tilaisuuden tuoda terveiset Suomesta ja JaSeSoilta, laulaa rouva Orffille kolmiäänisesti ja ojentaa hänelle myös

yhdistyksen lahjan Kalevalakorun. Olimme aurinkoisella parvekkeella ihailemassa kauniita maisemia kun meille tuli hyvä tilaisuus onnitella häntä.

Aamubrunssilla tapasimme jälleen näitä eri Orff-yhdistysten edustajia ja nautimme todella herkullisesta tarjoilupöydästä. Lopuksi otettiin vielä yhteiskuvia ulkona isolla terassilla. Sen jälkeen hyvästelimme haikeina nämä ihanat ja iloiset Orff-ihmiset ja suuntasimme kohti Salzburgia.

Vierailu Carl Orffin haudalla

Matkalla kävimme Andechsin barokin aikaisessa benediktiiniläisluostarissa, jonka kirkossa sijaitsee Carl Orffin kappeli ja hauta. Luostarin toimintoihin kuuluu olutpanimo, ja paikallisen tavan mukaan nautimme oluet kirkossakäynnin jälkeen. Aika kokemus sekini!

Ilta Salzburgissa

Salzburgissa vierailimme Orff-Instituutin tiloissa katselemassa paikkoja. Kävimme myös naapurissa sijaitsevassa Frohnburgin linnassa, joka toimii nykyään Mozarteumin oppilasasuntolana. Linnan puistokujilla ja pihamaalla on kuvattu elokuvaa Sound of Music. Illalla kuljimme Salzburgin vanhassa kaupungissa fiilistelemässä. Illastimme paikassa, jossa jo W.A. Mozart aikoinaan oli asiakkaana! Yömyöhään palasimme takaisin majataloomme, ja aamulla aikaisiin suuntasimmekin jo kohti lentokenttää ja kotia. Unet jäivät vähiin. Olimme kokeneet uskomattoman paljon kahden päivän aikana. Unohtumaton kokemus! Matka myös korosti ja auttoi ymmärtämään JaSeSoy ry:n merkitystä kansainvälisesti.

Teemme Suomessa hienoa musiikkikasvatustyötä, ja se on laitettu merkille myös maailmalla!

Aurinkoisella parvekkeella saimme tilaisuuden onnitella rouva Orffia ja tuoda tervehdyksen JaSeSoilta.

Sateiset terveiset Salzburgista!

ELINA LAUTAMÄKI

Tervehdys kaikille JaSeSoi Journalin lukijoille. Opiskelen Jyväskylän ammattikorkeakoulussa ja olen Erasmus-vaihto-ohjelman kautta vaihdossa Orff-Instituutissa tämän vuoden. Minua pyydettiin kirjoittamaan hiukan omia ja Orff-Instituutin kuulumisia Journaliin. Toivottavasti saan houkuteltua muutaman teistä lukijoista vierailulle tänne Salzburgiin.

Minulla on aikaa käydä konserteissa, kaupungin kahviloissa ja vuorilla kävelemässä

Tätä kirjoittaessani on menossa talvilukukauden loppu. Koko helmikuu on lomaa ja maaliskuussa aloitamme kesälukukauden. Olen viihtynyt kovasti ja olen onnellinen, että päätin viettää täällä koko vuoden. Asun aivan koulun vieressä, Schloss Frohnburgissa, siellä missä kesäkurssilaisetkin aina majoittuvat. Sateisen ilmaston huomioon ottaen olen ollut tyytyväinen 20 metrin koulumatkaani. Elinpiiri voisi helposti jäädä

pieneksi, mutta onneksi minulla on aikaa käydä konserteissa, kaupungin kahviloissa ja vuorilla kävelemässä.

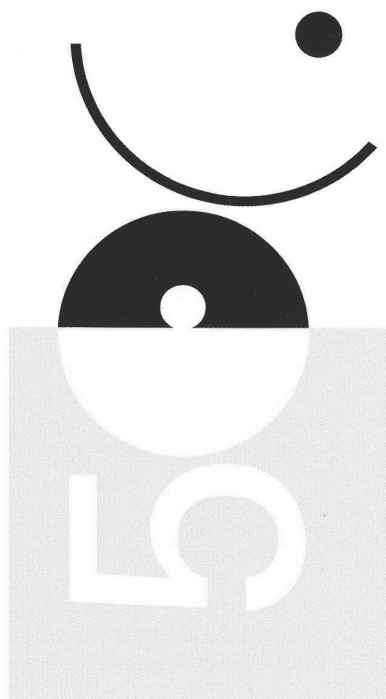
Musisoiminen ja käytännön tekeminen painottuvat opiskelussa

Käyn samoilla kursseilla varsinaisten opiskelijoiden kanssa. Saksan kielen taitoni ei ole vielä riittävä pedagogisiin opintoihin, joten käyn tanssitunneilla tai kursseilla, jossa musisoiminen ja

käytännön tekeminen ovat pääosassa. Pidän koulun ilmapiiristä ja siitä, että opiskelijat kehittävät omaa ilmaisuaan läpi opintojen. Viimeisenä opiskeluvuotenaan jokainen järjestää esityksen, jossa tarkoituksena on yhdistää tanssia, liikettä, musiikkia ja puhetta.

**Kansainvälissä
ilmapiirissä
tutustuu
mielenkiintoisiin
ihmisiin**

Tänä vuonna Orff-Instituutti kouluttaa ”Special Coursea” eli erikoiskursseja, joten ilmapiiri on erityisen kansainvälinen ja eläväinen. Tänä vuonna erikoistujat ovat todella tulleet kaikkialta maailmasta; Kolumbiasta, Uudesta-Seelannista, Iranista, USA:sta, Singaporesta, Espanjasta. Miten mielenkiintoista onkaan tutusta näihin ihmisiin ja kuunnella heidän tarinoitaan! Uskon, että olen jo nyt oppinut enemmän historiasta ja kulttuurista (erityisesti ruokakulttuurista, kiitos herkullisten illallisten!) kuin koko koulukaikani.

50 Years Orff-Institute

**International Symposium
Orff-Schulwerk
Salzburg, July 7 - 10, 2011**

Carl-Orff-Institute
for Elemental Music and Dance Pedagogy
University Mozarteum Salzburg
in Cooperation with the
Orff-Schulwerk Forum
www.orffinstitut.at

Orff-Instituutti täyttää 50 vuotta

Tämä vuosi on erityinen myös siksi, että Orff-Instituutti täyttää 50-vuotta. Heinäkuussa järjestetään ”Symposium”, johon on kutsuttu Orff-Schulwerk-yhdistysten edustajia ja jäseniä ympäri maailmaa. Päivisin järjestetään workshoppeja ja iltaisin pääsee nauttimaan esityksistä, joita erilaiset ryhmät parhaillaan valmistelevat. Toivottavasti Suomestakin löytyy osallistujia, sillä

tapahtumasta tulee taatusti ikimuistoinen! Symposium järjestetään 7.-10.7 ja lisätietoja siitä löytää internet-osoitteesta www.orffinstitut.at.

Toivottavasti nähdään heinäkuussa!

Kuvassa vasemmalla 25 vuotta sitten ensimmäiselle Rytmikselle osallistunut Jukka Siukonen. Merkittävstä Rytmis-urastaan hän sai muistoksi ukulele-kalenterin. Lahjaa ojentamassa Juuso Kauppinen

Juhlallinen Rytmiseminaari XXV

ELISA SEPPÄNEN

Alussa ei ollut mitään, joten se tehtiin!

Jukka Siukosen lempilausuma on, että perinteitä ei pääse syntymään, jos joku ei niitä joskus aloita! Jukka oli mukana Rytmiseminaaria järjestävässä toimikunnassa 25 vuotta sitten ja siitä lähtien hän on osallistunut joka vuosi Rytmikseen. Tästä kunnianosoituksena hän sai ukulele-kalenterin Rytmiksessä 2011. Paljon on muuttunut näiden vuosien aikana.

- Vuonna 1986 ei ollut tietokoneita, kännyköitä ym. härpäkkeitä, joten kaikki julkisviestintä kirjoitettiin kirjoituskoneella! "Papa Jukka" muistele. Ensimmäisen rytmiseminaarin kouluttajaksi kutsuttiin Professori **Jean F. Wilmouth** (USA). JaSeSoi ry oli silloin vielä nimeltään MUSISOI ry.

Helsinki 11.3.2011, lunta satelee vienosti. Olemme hakemassa Tsekin Orff-yhdistyksen puheenjohtajaa, **Jarka Kotülkovaa**, Helsinki-Vantaan lentokentältä. Odotamme matkalaista kyltin kanssa ja arvuuttellemme, kuka ovesta singahtavista matkaajista mahtaa olla Jarka. Ainoastaan yhdellä saapujista on hymy korvissa ja hän suuntaa innolla meitä kohti. Jarkan löydyttyä matka kohti Oriveden opistoa voi alkaa!

Jarka Kotülkova on tullut Suomeen selvittämään, mitä Suomen musiikkikasvatuksen kentällä on sellaista, mitä voisi Tsekissä hyödyntää. Hän kertoo, että Orff-pedagogiikassa häntä miellyttää demokraattisuus, positiivisuus ja yhteisöllisyys, ja Orff-yhdistysten verkosto onkin Jarkalle kuin maailmanlaajuinen perhe.

Orivedellä tapaamme **Lenka Pospíšilován**. Lenkan äiti oli musiikkiliikunnan säestäjä, mut-

"Perinteitä ei pääse syntymään, jos joku ei niitä joskus aloita."

Lenka laulattaa miehiä.

ta isän poliittisten mielipiteiden vuoksi Lenka ei saanut opiskella pedagogiikkaa. Siksi Lenka opiskelikin nuorena lentokonemekaanikoksi. Kommunistinen Tšekkoslovakia ei tuolloin hyväksynyt toisinajattelijoita. Vuonna 1969 Tšekkoslovakia jaettiin kahteen osavaltioon, Tšekkiin ja Slovakiaan. Valtio siirtyi demokratiaan marraskuussa 1989, lähes verettömällä ”samettivallankumouksella”. Vallankumous mahdollisti kansainväliset yhteydet, jotka tulisivat vaikuttamaan Lenkan elämään. Lenka opiskeli Prahan konservatoriossa, mutta koki suuren muutoksen kesäkurssilla Salzburgissa 1988, tutustuessaan Orff-pedagogiikkaan.

Nykyään Lenka kiertää kouluttamassa musiikkikasvattajia ympäri maailmaa, toimii musiikin aineenopettajana alakoulussa sekä johtaa 80 henkistä lapsikuoroa. Tämän lisäksi Lenka harjoittuu lapsikuorolaisten vanhemmista koostuvaa kuoroa. Lenkan mielestä on huikeaa, kun lapset ja vanhemmat saavat kohdata lavalla!

On helppoa kuvitella Lenka johtamassa suurta kuoroa. Lenkan Rytmiksessä pitämä workshop oli upea! Lenka omaa taianomaisen vuorovaiikutustaidon, ja hänen musiikillinen ja miiminen ilmaisuvoimansa loivat tunnelman, joka oli valloittava ja mukaansa tempaava.

Tänä vuonna Rytmiksen teemana oli sirkus, ja illanvieron sirkushuveista vastasi upea Rytmis-tiimi Soilin ja Tsekittärien tähdittämänä. Jokainen kurssille osallistunut sai oman ukulelen. Ja niillä myös soitettiin illan aikana.

Lenkan lisäksi kouluttajina Rytmiksessä

**”Jokainen
kurssille
osallistunut sai
oman ukulelen.”**

toimivat musiikkiliikuntaan perehdyttänyt **Soili Perkiö**, ukulele-taiteilija **Pekka Evi-järvi**, joka sovelsi kuvionuotteja bändipedagogiikkaan luontevasti Orff Goes Pop-pajassa, sekä **Markku Kaikkonen**, joka antoi taas paljon ajateltavaa musiikki-

kasvatuksen merkityksestä. Jokainen kouluttaja antoi varmasti kurssilaisille pedagogista pureskeltavaa taas vuodeksi eteenpäin!

Mahtavaa Rytmiksessä on se, että sinne löytää joka vuosi myös uusia JaSeSoi-ihmisiä! Kuvassa ensimmäistä kertaa Rytmikseen osallistunut **Eerika Niemelä**.

Vuoden Oppikirjailijapalkinto musiikkiliikuntapedagogi Inkeri Simola-Isakssonille

Suomen tietokirjailijat ry myönsi oppikirjailijapalkinnon musiikkiliikuntapedagogi **Inkeri Simola-Isakssonille** tunnustuksena laajasta ja ansiokkaasta oppikirjatuotannosta.

Hän on laatinut opetusmateriaalia laaja-alaisesti niin alakouluikäisille lapsille, liikunnan ammattilaisille, ikääntyville kuin vuodepotilaillekin. JaSeSoi ry onnittelee Inkeriä!

Vuoden kasvattaja 2010 –palkinto musiikkipedagogi Siina Hirvoselle

Maaseudun Kukkasrahasto Säätiö jakoi palkinnon tamperelaiselle musiikkipedagogi **Siina Hirvoselle** ansiokkaasta työstä varhaisiän musiikkikasvatuksen ja -opetuksen sekä lastenmusiikin ja -kulttuurin saralla. JaSeSoi ry onnittelee Siinaa!

Siina oman uutukaisen ukulelensä kanssa.

AOSA on myöntänyt JaSeSoille Wild Cardin

AOSA, American Orff-Schulwerk Association, on myöntänyt JaSeSoille ”Wild Cardin” seuraavaan AOSA:n konfrenssiin Pittsburghissa 9.-12.11.2011. Wild Card oikeuttaa yhden JaSeSoi ry:n jäsenen osallistumiseen konfrenssiin.

JaSeSoi edusti Educassa

JaSeSoin hallitus esitteli tammikuun lopussa järjestettävillä opetusalan Educa-messuilla toimintaansa ja koulutustarjontaa varsin suurelle joukolle opetusalan ihmisiä.

JaSeSoi vietti elokuvailtaa

Juuri ennen talvilomien alkua helmikuun pakkasilla joukko innokkaita JaSeSoilaisia kokoontui **Soili Perkiön** kotona Nurmijärvellä viettämään Sound of Music -elokuvailtaa ja fiilistelemään Salzburgin muistoillaan.

Kouluttaa

Syysseminaari

World village

Orff III

Orff II

Orff I

RytmiS

JaSeSoi ry

Orff-Schulwerk Association of Finland

musiikkikasvatusyhdistys

Musiikkipedagogiikan koulutusohjelma

- Orff-kurssit I, II ja III

6.-11.6.2011, Orivesi

* Orff-kurssien Lopputyöseminaari 5.-6.6.

* Aktiivisen Musiikinkuuntelun kurssi 9.-11.6.

Soitto

Laulu

Liike

Kuuntelu

Imp-
rovi-
saatio

Prosessi

Kursseilla saat uusia, käytännönläheisiä ja syventäviä ideoita opetuksesi ja kehität omaa musiikillista osaamistasi. Neljänä erillisenä kurssina suoritettava koulutusohjelmakokonaisuus vastaa 20 opintopistettä ja suoritettuasi tämän saat kokoavan todistuksen. Koulutuksen opetussuunnitelma pohjaa kansainväliseen Orff Level Course -opetussuunnitelmaan. Koulutus sopii kaikille musiikin kanssa töitä tekeville.

* **Aktiivisen musiikinkuuntelun kurssilla uusia aktivoivia työtapoja klassisen musiikin kuunteluun varhaiskasvatuksesta musiikkioppilaitoksiin!** Pääopettajana on huippupedagogi James Harding San Franciscon Orff-koulusta

ILMOITTAUTUMINEN 20.5.11 mennessä

Klemetti-Opisto, Taina Lemmetty
0207 511 550, 0207 511 511 vaihde
taina.lemmetty@kvs.fi
Ilmoittautuminen on sitova

KOULUTTAJAT

James Harding, USA, Pekka Evijärvi, Markku Kaikkonen,
Esa Lamponen, Terhi Oksanen, Soili Perkiö

HINNAT

- * Koulutusohjelmaviikko 540e, JaSeSoi ry:n jäsenet 520e, päätoimiset opiskelijat 432e.
- * Aktiivisen musiikinkuuntelun kurssi 250e
- * Hinnat sisältävät opetuksen ja täysihoidon.

LISÄTIETOJA

www.jasesoi.org
harri.sandborg@jasesoi.com

ORFF-KURSSITEAM

Inkeri Karhos, Juuso Kauppinen,
Laura Mellais, Elisa Seppänen,
Laura Tarvonen

AKTIIVISEN MUSIIKINKUUNTELUN KURSSI

9.-11.6.2011

Oriveden Opisto

Uusia aktivoivia työtapoja
klassisen musiikin kuunteluun
ja opetukseen!

Opettaja:

James Harding, USA

Hinta:

250e

Opetuskieli:

englanti

Ilmoittautuminen:

20.5. mennessä

Klemetti-Opisto, Taina Lemmetty

0207 511 550

0207 511 511 vaihde

taina.lemmetty@kvs.fi

Ilmoittautuminen on sitova

Yhteistyössä:

JaSeSoi ry, Klemetti-Opisto

Kurssi sopii erinomaisesti koulujen musiikinopettajille, varhaisiän
musiikkikasvattajille sekä musiikkioppilaitosten opettajille.

Lisätietoja www.jasesoi.org tai harri.sandborg@jasesoi.com

Kouluttaa

SyysSeSoi

World village

Orff III

Orff II

Orff I

RytmiS

JaSeSoi ry

Orff-Schulwerk Association of Finland

musiikkikasvatusyhdistys

XIII INTERNATIONAL WORLD VILLAGE 2011

A MUSIC SUMMER COURSE in FINLAND

August 1.-6.2011, Valkeala

World Village - Musical Well

PRESENTERS

Ciro Paduano, music and dance pedagogue, Rome, Italy

* "Waves of the World"

Maija Karhinen-Ilo, folk musician and folklore pedagogue, Finland

* "Water of the World"

Anne Jouhtinen, dancer, artist, physiotherapist, Finland

* "Whirls of the World"

OTHER ACTIVITIES

"Waves, Whirls and Water of the World Well". Meeting your inner mind in a natural way.

REGISTRATION

JaSeSoi ry/Jukka Siukonen

Päivänkakkarakantie 1 I 30, FI-02270 Espoo, Finland

email: jukka.siukonen@jasesoi.com

COST

510 euros including course program, accomodation, full board and cultural activities. Single rooms available at 35 euros.

NOTE

Arrival on Monday afternoon, departure on Saturday morning. Tuition in English language. Program will also contain traditional Finnish Sauna, peat therapy, outdoor activities and performances.

ORGANIZERS

JaSeSoi ry, Orff-Schulwerk Association of Finland

Valkeala Folk High School

Grants: the National Council for Music

JaSeSoi ry • www.jasesoi.org • harri.sandborg@jasesoi.com • 040 5616454 • Kukkeen kyläntie 10, 63700 Ähtäri

Maailmankylä 2011 kouluttajat

Ciro Paduano

Opinnot

- tutkinto: D.A.M.S. (art, music and show) Bolognan yliopistossa; *International courses of Methodology of music*
- Dalcroze Method (3-vuotinen koulutus, Urbino)
- Orff – Schulwerk Methodology and Kodaly Method

Työkokemus

- 10 vuotta yksityisessä koulussa, Rooma
- musiikinopettaja ala-astella, Rooma
- musiikinopettaja ja rehtori Donna Olimpia musiikkikoulu, Rooma,
- yhteistyö: the Academy of music of S. Cecilia Conservatory, Rooma

Kouluttajakokemus

- Orff Schulwerk tasokurssit, Rooma
- musiikkikasvatuskursseja Italiassa
- Orff-Schulwerk-kursseja Suomessa, Japanissa ja Koreassa
- musiikkiterapian opettaja, Donna Olimpia musiikkikoulu, Rooma

Julkaisut

- 120 artikkelia lehdessä *La Vita Scolastica*
- musiikkikirja: *Over the music*, yhteistyössä M. Sannan kanssa, 11 laulua, (MKT editor)
- musiikkikirja: *Animals*, laulua, musiikkia ja toimintaa lapsille, (MKT editor)
- oppikirja: *Music from body*, didaktisia prosesseja kehosoittimille, (Rugginenti editor)

Taiteellinen toiminta

- Montepulcianon kansainvälinen taidelaitos, *Music and Theatre*
- kitaratrio *Berceuse*, esiintymisiä festivaaleilla Italiassa
- kansanmusiikkia ja –tanssia ryhmässä *Mediterranea*
- esiintymisiä *Body Sbandin* kanssa teattereissa ja kouluissa

Maija Karhinen-Ilo

Maija Karhinen-Ilo

Opinnot

- musiikin maisteri 1996, Sibelius-Akatemian kansanmusiikin osastolta
- syksyllä 2011 valmistuu balladikonsertti, osa taiteellista tohtorintutkintoa

Työkokemus ja taiteellinen toiminta

- kansanmuusikko ja pedagogi, joka yhdistää työssään soittoa, laulua ja tanssia
- monipuolinen muusikko ja kouluttaja jo 80-luvun lopusta lähtien
- Käpylän musiikkiopiston kansanmusiikki-osastosta vastaavana apulaisrehtorina Helsingissä
- artisti Freija-yhtyeessä
- yhteistyötä Nukketeatteri Sampon kanssa

Työpajassaan Maija yhdistää suomalaisia kansanlauluja perinteisiin kansantanssin elementteihin ja arkaaisiin soittimiin. Tavoitteena on löytää keinoja oman perinnelähtöisen ilmaisun kehittämiseksi.

Anne Jouhtinen

Opinnot

- fysioterapeutti, luontaisterapeutti (mm. shiatsu, reiki, naturopatia, Bach kukkaterapia)
- tanssitaiteilija (Teak Hki, Laban Centre Lontoo, kotimaiset ja ulkoimaiset kurssitukset)
- opiskelee parhaillaan AIKU- käsityökoulutus ohjelmassa taiteen pitkän opetussuunnitelman mukaan

Työkokemus

- freelance tanssija-koreografi/ Tanssiteatteri KAIE 1986 -
- vieraileva koreografi mm. Tanssiteatteri Raatikko
- vieraileva koreografi-ohjaaja-tanssija Suomen Kansallisooppera/ Puhuva Rumpu/ Oopi
- työskennellyt kokopäivätoimisena tanssinopettajana Keravan Tanssiopistossa (mm. moderni tanssi, jazz, tanssiteatteri, lasten tanssi)

Anne Jouhtinen

- *freelancer tanssiopettaja ja koreografi lukuisissa maamme tanssikouluissa ja ammattikoulutuspaikoissa (tanssin lisäksi ravintoterapia ja tanssijan anatomia ja kinesiologia)*
- *oma luontaishoitola*

Julkaisut ja muuta

- *opetushallituksen ”Tanssijan työkirja” hankkeen anatomia ja fysiologia osuuden kirjoittaja*
- *Pohjoismaisen koreografiakilpailun voitto 1994*
- *Keravan kaupungin pronssinen ansiomerkki tanssitaiteesta*

Taiteellinen työskentely

- *Tanssiteatteri KAIEN taiteellinen johtaja vuodesta 1986*
- *työskennellyt tuotteliana tanssija-koreografina vuosikymmenten ajan*
- *erikoistunut lasten kulttuuriin sekä suomalais-ugrilaiseen kulttuuriperimään*
- *tanssin lisäksi luo mm. musiikkia, runoja, satuja, käsitöitä, puvustusta, valokuvia*
- *ohjaa multitaiteellisia tapahtumia ja taideprojekteja taidetta harrastamattomien kanssa*

Kokouskutsu

JaSeSoi ry:n sääntömääräinen syyskokous

pidetään
SyysSeSoi-
tapahtuman
yhteydessä
24.9.2011

Nurmijärvellä,
Kiljavan opistolla,
Kotorannantie 49,
05250 Kiljava.

Tervetuloa!
JaSeSoi ry hallitus

Musiikkikasvatusyhdistys Orff-Schulwerk Association of Finland

JaSeSoi ry on yleishyödyllinen yhteisö, joka on perustettu vuonna 1993. Yhdistyksen tarkoituksena on musiikkiharrastuksen herättäminen, sekä musikaalisen ja kokonaisilmallisuuden kasvun tukeminen ja edistäminen kaikenikäisten kansalaisten keskuudessa.

JaSeSoi järjestää Orff-Schulwerkin ideoille ja ajatuksille pohjautuvia koulutustilaisuuksia. Keväinen Rytmis on yhdistyksen keskeisin koulutustapahtuma. Muita vuosittaisia kursseja ovat kesällä pidettävät Orff-kurssit I-III sekä englanninkielinen World Village - Maailmankylä. SyysSeSoi ja Soittajaiset tarjoavat jäsenistölle ilmaisen koulutustapahtuman.

Yhdistys on avoin kaikille musiikista ja musiikkikasvatuksesta kiinnostuneille ihmisille ammatista riippumatta. Jäseniä yhdistää erityisesti kiinnostus käyttää Orff-pedagogiikan suomalaisia sovelluksia omassa työssään.

JaSeSoi ry on kansainvälisen Orff-Schulwerk-liikkeen hyväksymä organisaatio. Yhdistyksellä on hyvät suhteet Salzburgin Orff-instituuttiin, Carl Orff-säätiöön ja Orff-yhdistykseen ympäri maailmaa. Näiden suhteiden avulla yhdistys on pystynyt tuottamaan korkeatasoisia kansainvälisiä kouluttajia sekä omille kursseilleen että muiden musiikkikasvatusorganisaatioiden käyttöön. JaSeSoi ry:n kouluttajavaihtona myös lukuisat suomalaiset on kutsuttu kouluttamaan ulkomaille.

JaSeSoi tarjoaa jäsenilleen (jäsenmaksu 35 €):

- JaSeSoi Journal-jäsenlehden kaksi kertaa vuodessa
- koulutuslennuksen omiin koulutustapahtumiin

- ilmaisen koulutuksen yhdistyksen syyskokouksen yhteydessä
- mahdollisuuden koulutustukeen kansainvälisille Orff-kursseille
- Orff-käsikirjaston palvelut
- JaSeSoi-tuotteita ja -julkaisuja jäsenhintaan
- Orff-pedagogiset jäsensivut

Osallistumalla koulutuksiin ja yhdistyksen toimintaan saat uusia ystäviä Suomesta ja ympäri maailmaa. Lisäksi saat mahdollisuuden löytää itsestäsi uusia musiikillisia ulottuvuuksia. Luovuus, ilo ja musiikillinen kasvu ovat pohjana jatkuvalle oppimiselle.

Hallitus 2011

Puheenjohtaja:

Harri Sandborg

harri.sandborg@jasesoi.com

Varsinaiset jäsenet:

Pekka Evijärvi

pekka.evijarvi@jasesoi.com

Hanne Horto

hanne.horto@jasesoi.com

Kirsi Hyypä

kirsi.hyypa@jasesoi.com

Inkeri Karhos

inkeri.karhos@jasesoi.com

Juuso Kauppinen

juuso.kauppinen@jasesoi.com

Laura Mellais

laura.mellais@jasesoi.com

Heli Raatikainen

heli.raatikainen@jasesoi.com

Elisa Seppänen

elisa.seppanen@jasesoi.com

Jukka Siukonen

jukka.siukonen@jasesoi.com

Laura Tarvonen

laura.tarvonen@jasesoi.com

www.jasesoi.org

Kuvia RytmiS-viikonlopusta

Pekka Evijärvi virittämässä. Yhteensä 70 ukuleleä!

RytmiS 2011

Kouluttaa

SyysSeSoi

World village

Orff III

Orff II

Orff I

RytmiS

JaSeSoi ry

Orff-Schulwerk Association of Finland

musiikkikasvatussyhdistys

RytmiS

11.-13.3.2011
Oriveden Opisto

Kouluttajat:

- * Pekka Evijärvi
- * Soili Perkiö
- * Lenka Pospisil, Tsekki

Orff-kurssit I, II, III

6.-11.6.2011
Oriveden Opisto

Kouluttajat:

- * Markku Kaikkonen
- * Esa Lamponen
- * Terhi Oksanen
- * Soili Perkiö
- * James Harding, USA

World Village

1.-6.8.2011
Valkeala

Kouluttajat:

- Ciro Paduano, Italia
- Maija Karhinen
- *

SyysSeSoi

24.9.2011
Nurmijärvi

Soittajaiset

19.11.2011
Nurmijärvi

RytmiS

Rytmiseminaari on monille ensi askel JaSeSoi ry:n iloiseen ja monipuolisen musiikkikasvatuksen maailmaan.

RytmiKSen sisältönä on musisointia, musiikkiliikuntaa ja pedagogiikkaa, iloa ja leikkiä unohtamatta. Se sopii kaikille musiikkia työssään käyttäville ja harrastaville.

Musiikkipedagogiikan koulutusohjelma

- Orff-kurssit I, II ja III

Kursseilla saat Orff-pedagogian keinoin uusia, käytännönläheisiä ja syventäviä ideoita opetukseesi ja kehität omaa musiikillista osaamistasi. Koulutusohjelma on kolmena eri vuonna jaksolta toiselle etenevä ja syvenevä monipuolisen musiikkikasvatuksen kurssikokonaisuus, jonka opinnot vastaavat 20 opintopistettä. III-kurssin jälkeen neljäntenä vuonna järjestetään kokoava Lopputyöseminaari. Koulutuksen opetussuunnitelma pohjaa kansainväliseen Orff Level Course -opetussuunnitelmaan. Kursseille osallistuminen ei edellytä aiempia opintoja eikä sisällä testejä.

Koulutusohjelma on tarkoitettu lastentarhanopettajille, luokanopettajille, musiikinopettajille, erityisryhmien kanssa työskenteleville sekä kaikille muille musiikkia työssään käyttäville.

Kurssit järjestetään yhteistyössä Klemetti-Opiston kanssa.

XIII World Village-Maailmankylä

Maailmankylä on luonnonläheinen kansainvälinen koulutusta-
pahtuma ja musiikkileiri, johon osallistuu musiikkikasvattajia eri puolilta maailmaa. Löydät ja koet uusia musiikillisia ulottuvuuksia, tutustut erilaisiin musiikkikulttuureihin sekä saat aimon annoksen hyvinvoinnin eväitä työvuodelle. Maailmankylän järjestetään yhteistyössä Valkealan kristillisen kansanopiston kanssa.

SyysSeSoi

Syyskokouksen yhteydessä järjestettävä SyysSeSoi on jäsenille ilmainen koulutusiltapäivä, johon myös ei-jäsenet ovat tervetulleita.

Soittajaiset

Soittajaiset on vapaamuotoinen yhteissoittokokoon-tuminen, johon kaikki JaSeSoin jäsenet ovat tervetulleita.